

directie Leefmilieu
dienst Klimaat, Milieu & Natuur

dossiernummer:
2001267

Provincieraadsbesluit

betreft **Natuurbeleid**
Reglement met betrekking tot de subsidiëring van
onderhoud en (her)aanleg van knotbomen en poelen
bevoegde gedeputeerde Riet Gillis

1. Feitelijke en juridische gronden

Artikel 42, § 3 van het Provinciedecreet.

Artikel 107, 2de en 3de lid van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen.

Reglement van 12 oktober 2005 met betrekking tot de controle op de toekenning en op de aanwending van toelagen en de reservevorming met provinciale subsidies.

Reglement van 3 september 2014 met betrekking tot de subsidiëring van onderhoud en (her)aanleg van knotwilgen en veedrinkpoelen.

Provincieraadsbesluit van 2 september 2015 tot goedkeuring van het klimaatplan en het klimaatactieplan 2015-2020 van de Provincie Oost-Vlaanderen en latere aanpassingen.

Meerjarenplan 2020-2025 van het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.

Voorstel van de Deputatie van 9 april 2020.

2. Motivering

Op basis van artikel 42, §3 van het Provinciedecreet stelt de Provincieraad de provinciale reglementen vast. Deze reglementen kunnen onder meer betrekking hebben op het provinciaal beleid, de provinciale belastingen en retributies en het inwendige bestuur van de provincie.

Voorliggend subsidiereglement is een reglement dat betrekking heeft op het beleid van de Provincie Oost-Vlaanderen. Dit reglement wil met name het onderhoud en de (her)aanleg van knotbomen en poelen stimuleren.

Het omvat volgende wijzigingen ten aanzien van het reglement van 3 september 2014 om nog beter tot het gewenste resultaat leiden op het terrein en de dossierbehandeling nog vlotter te laten verlopen:

- Verruiming van knotwilgen naar alle inheemse knotbomen: omdat ze even waardevol zijn voor de biodiversiteit en het landschap.
- Instellen van een controlefase met terreinbezoeken, zodat het werken met steekproeven mogelijk wordt
- Vereenvoudiging in de subsidiebedragen: opheffen minimum aanvraagbedrag en opheffen onderscheid in subsidiebedrag voor onderhoud van bomen jonger of ouder dan 10 jaar.
- Voor verenigingen: opheffen van het maximumbedrag per aanvrager per jaar. Zo worden verenigingen gestimuleerd om zich op meerdere plaatsen in te zetten voor landschapsbeheer.
- Verhoging van de subsidiebedragen voor aanleg van poelen om daadwerkelijk aan te zetten tot de aanleg van meer poelen met verhoging van de biodiversiteit als resultaat.

- Overgangsbepaling: subsidieaanvragen waarover de deputatie nog geen beslissing tot uitbetaling heeft genomen op de ingangsdatum van het nieuwe reglement, volgens het nieuwe reglement behandelen. Dit kan omdat de rechten door het gewijzigde reglement enkel worden uitgebreid en niet ingeperkt. Op die manier kan ook voor deze dossiers met een controlefase worden gewerkt wat de doorlooptijd verkort.

In de komende jaren kunnen nieuwe beleidslijnen relevant worden om deze subsidie op af te stemmen (provinciaal beleidsplan ruimte, catalogus agronatuurmaatregelen VLM). Vooralsnog bieden deze trajecten nog geen voldoende concrete aanknopingspunten. Jaarlijks is na te gaan of een afstemming aangewezen is.

Het reglement vormt een belangrijke ondersteuning in het kader van het provinciaal klimaatactieplan dat onder meer het behoud en het herstel van de biodiversiteit in de provincie Oost-Vlaanderen vooropstelt en het belang van natuurverbindingen onder meer via kleine landschapselementen beklemtoont.

3. Besluit

Met 34 ja-stemmen, bij 1 onthouding

Het Reglement met betrekking tot de subsidiëring van onderhoud en (her)aanleg van knotbomen en poelen wordt vastgesteld als volgt:

Artikel 1 – Definities

Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder:

Knotboom:

boom die onderhouden wordt door periodiek knotten op ca. 2m hoogte. Door het periodiek kappen van de takken ontstaat de knotvorm.

Volgende inheemse boomsoorten bezitten de biologisch waardevolle eigenschap om nieuwe loten te vormen:

Fladderiep (steelolm) *Ulmus laevis*
 Gewone es *Fraxinus excelsior*
 Gladde iep (veldolm) *Ulmus minor*
 Grootbladige linde (zomerlinde) *Tilia platyphyllos*
 Haagbeuk *Carpinus betulus*
 Kleinbladige linde (winterlinde) *Tilia cordata*
 Kraakwilg *Salix fragilis*
 Ratelpopulier *Populus tremula*
 Ruwe iep (bergolm) *Ulmus glabra*
 Schietwilg *Salix alba*
 Spaanse aak (veldesdoorn) *Acer campestre*
 Wintereik *Quercus petraea*
 Zomereik *Quercus robur*
 Zwarte els *Alnus glutinosa*
 Zwarte populier *Populus nigra*

./...

Poel:

uitgegraven klein waterelement met natuurlijke oevers dat gevoed wordt door regen- en/of grondwater en het grootste deel van het jaar van nature water houdend is (waarin geen kunstmatige waterdoorlatende lagen werden aangebracht).

Aandachtsgebieden voor knotbomen en poelen:

afgebakende gebieden in de provincie Oost-Vlaanderen waarbinnen dit reglement van toepassing is, met name:

- het Krekengebied (in het noorden van Oost-Vlaanderen),
- de Vallei van de Poekebeek (in de omgeving van Aalter, Nevele en Deinze),
- de Vallei van de Bovenschelde (tussen Kluisbergen en Gent),
- de Vallei van de Benedenschelde en Durme (tussen Gent en Kruikeke).

De precieze afbakening van de aandachtsgebieden is te raadplegen op <http://www.qisoost.be/knotwilgenenpoelen>

Schriftelijk:

via e-mail of brief.

Artikel 2 – Voorwerp

Binnen de perken van de daartoe in het meerjarenplan van de Provincie Oost-Vlaanderen goedgekeurde kredieten en overeenkomstig de bepalingen van dit reglement kan de deputatie subsidies toekennen aan particulieren, landbouwers en verenigingen voor onderhoud en (her)aanleg van knotbomen en poelen, gelegen binnen specifieke aandachtsgebieden van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Doel van deze subsidie is het onderhoud en de (her)aanleg van deze elementen stimuleren omdat ze typisch zijn in het Oost-Vlaamse landschap en heel waardevol als leef- en schuilplaats voor dieren.

Artikel 3 – Aanvraagcriteria

Om in aanmerking te komen voor subsidie moet aan de volgende criteria zijn voldaan :

1° de aanvrager van de subsidie is een particulier, landbouwer, tuinbouwer of een vereniging

Indien de aanvrager geen eigenaar is van de onroerende goederen waarop de handelingen worden uitgevoerd, dient de eigenaar het subsidieaanvraagformulier mee te ondertekenen voor akkoord.

2° de aanvraag betreft werken gesitueerd binnen de aandachtsgebieden voor knotbomen en poelen op het grondgebied van de Provincie Oost-Vlaanderen, meer bepaald in:

- het Krekengebied (in het noorden van Oost-Vlaanderen),
- de Vallei van de Poekebeek (in de omgeving van Aalter, Nevele en Deinze),
- de Vallei van de Bovenschelde (tussen Kluisbergen en Gent),
- de Vallei van de Benedenschelde en Durme (tussen Gent en Kruikeke).

3° de aanvraag betreft één of meer van volgende werken:

- onderhoud knotbomen

./...

- (her)aanplant knotbomen
- onderhoud poelen
- (her)aanleg poelen

4° in de voorafgaande 7 jaar werd geen subsidie verleend voor onderhoud van de betreffende knotbomen of poelen op basis van het provinciaal reglement van 3 september 2014 met betrekking tot de subsidiëring van onderhoud en (her)aanleg van knotwilgen en veedrinkpoelen, op basis van het reglement van 12 januari 1994 met betrekking tot beheersovereenkomsten inzake het onderhoud en de (her)aanleg van kleine landschapselementen, op basis van enig ander provinciaal reglement of werd er geen gelijkaardige subsidie verleend door een andere overheid

5° de werken maken geen deel uit van de voorwaarden begrepen in een vergunning (kapvergunning, natuurvergunning, stedenbouwkundige vergunning, milieuvergunning, ...).

6° indien er voor de (her)aanleg van een poel een vergunning of ontheffing nodig is, komen deze werken enkel in aanmerking als deze werd verleend.

Artikel 4 – Aanvraagprocedure

De aanvraag van de subsidie wordt ingediend na uitvoering van de werken en dit uiterlijk binnen de 6 maand na voltooiing van de werken via het daartoe bestemde formulier bij de deputatie van de Provincie Oost-Vlaanderen, p.a. dienst Klimaat, Milieu en Natuur, Gouvernmentstraat 1, 9000 Gent. De datum van de poststempel geldt als bewijs.

Het dossier van de aanvraag moet minstens volgende stukken bevatten
1° het volledig ingevulde en ondertekende formulier; dit omvat de gegevens van de aanvrager, de locatie en het soort werken, het aantal knotbomen of poelen en de datum waarop de werken werden uitgevoerd;

2° een situeringsplan met aanduiding van de desbetreffende knotbomen en/of poelen. Dit is minimum een gedetailleerd stratenplan en indien mogelijk een kadasterplan met aanduiding van de landschapselementen;

3° indien er voor de (her)aanleg van een poel een vergunning of ontheffing nodig is, moet ook de vergunning of ontheffing worden toegevoegd bij het aanvraagformulier;

4° voor landbouwondernemingen valt deze subsidie onder de de-minimissteun en moet ook een “de minimis” verklaring op eer worden toegevoegd aan het aanvraagformulier.

De aanvraag houdt een toelating in tot betreding van de betrokken percelen door leden van het provinciepersoneel ter controle van de uitvoering.

Na indiening van de aanvraag wordt de aanvrager schriftelijk meegedeeld of zijn dossier al dan niet ontvankelijk is. Eventueel moet de aanvrager van de subsidie op schriftelijk verzoek alle bijkomende informatie verstrekken,

./...

noodzakelijk om te oordelen of aan de aanvraagcriteria is voldaan. De aanvraag is onontvankelijk indien de aanvrager van de subsidie niet binnen de maand passend gevolg geeft aan dit verzoek.

Artikel 5 – Subsidiecriteria

Om in aanmerking te komen voor subsidie moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

1° Knotbomen

- Onderhoud van knotbomen
  - Enkel de knotrijpe bomen (vorige onderhoudsbeurt ten minste 7 jaar geleden) komen voor een onderhoudsbeurt in aanmerking.
  - De periode van onderhoud verloopt van begin november tot eind februari.
  - De staken dienen onder een schuine hoek te worden afgezet tot aan de stam.
- (Her)aanplant van knotbomenrijen
  - Indien beschikbaar wordt gebruik gemaakt van genetisch autochtoon plantgoed.
  - De onderlinge plantafstand van stam tot stam moet minstens 10m bedragen.
  - De nieuw aangeplante staken of planten dienen zo goed als mogelijk beschermd te worden tegen vraatschade door grazend vee.
  - De staak of plant moet vervangen worden tot hij aanslaat.
  - Voor de (her)aanplant van knotwilgen (Kraakwilg of Schietwilg) dient gebruik te worden gemaakt van levenskrachtige staken, bij voorkeur met een lengte van 2,5 à 3m en een stamomtrek van minstens 25cm gemeten op 1m hoogte boven het maaiveld. De plantdiepte van de staken bedraagt minstens 50cm. Gedurende de eerste 7 jaar dient één knotbeurt plaats te vinden (zie onderhoud van knotbomen).

2° Poelen

- Onderhoud van poelen
  - Om dichtgroeiing en verlanding van de poel tegen te gaan, dient het overtollige slib te worden geruimd met een frequentie van minstens 7 jaar. De optimale periode voor onderhoud is september - oktober. Het slibpakket dient verwijderd te worden tot op de harde bodem.
  - Ondergedoken waterplanten zijn zeer belangrijk, maar mogen niet heel de poel dichtgroeien. In voorkomend geval dient een gedeelte van de waterplanten in het najaar te worden verwijderd op mechanische wijze.
  - Te veel beschaduwing met heesters of bomen dient te worden vermeden.
  - De poelen moeten bij begrazing voor ten minste twee derden worden afgesloten voor het vee om vertrapping van de oevervegetatie te vermijden.
- (Her)aanleg van poelen
  - De oevers dienen trapsgewijs of glooiend te worden aangelegd, in de eerste plaats voor wat de noordelijke oeverzone betreft. De maximale waterdiepte bedraagt 1 à 1,5 m; tijdens de zomerperiode minstens 0,5 m.

./...

- De poelen moeten bij begrazing voor ten minste twee derden worden afgesloten voor het vee om vertrappeling van de oevervegetatie te vermijden.
- Algemene voorwaarden voor poelen
  - Het uitzetten van planten en dieren ... is niet toegestaan, aangezien eieren en larven van amfibieën hierdoor worden bedreigd.
  - Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen kan niet worden toegestaan binnen een straal van 5m rondom de poel, gemeten vanaf de rand.

Artikel 6 – Beslissingsprocedure

Dienst Klimaat, Milieu en Natuur gaat na of de ontvangen aanvragen voldoen aan de aanvraagcriteria zoals omschreven in artikel 3 en deelt de aanvrager schriftelijk mee of zijn dossier al dan niet ontvankelijk is.

Indien de aanvraag voldoet aan de aanvraagcriteria, start de controlefase waarin terreinbezoeken worden verricht om na te gaan:

- of de aangevraagde subsidie overeenstemt met wat is uitgevoerd op het terrein;
- of de werken correct werden uitgevoerd en of daarmee is voldaan aan de subsidiecriteria zoals omschreven in artikel 5.

Indien de uitvoering van de werken niet geheel voldoet, past de dienst Klimaat, Milieu en Natuur het uit te betalen subsidiebedrag aan ten opzichte van de aanvraag conform het vastgestelde aantal elementen dat voldoet en conform de tarieven vermeld in artikel 7

De aanvragen worden vervolgens door de dienst Klimaat, Milieu en Natuur voorgelegd aan de deputatie, die beslist.

Artikel 7 – Bedrag van de subsidie en modaliteiten van uitbetaling

De subsidie is een vast bedrag per boom of poel.

Per perceel kan per jaar in totaal maximum een subsidie worden verleend van 500 EUR.

Particulieren, landbouwers en tuinbouwers die voor meerdere percelen subsidie zouden aanvragen, kunnen per jaar maximum een subsidie verkrijgen van 500 EUR per aanvrager.

Voor verenigingen geldt enkel het maximum bedrag per perceel per jaar en niet per aanvrager per jaar.

1° knotbomen

- Onderhoud van knotbomen: 17,50 EUR/7 jaar per boom
- (Her)aanplant van knotbomenrijen: eenmalige aanplantingspremie van 6,50 EUR per boom

./...

2° Poelen

- Onderhoud van poelen
  - voor een poel met een minimale wateroppervlakte van 25m² 87,00 EUR/7 jaar,
  - voor een poel met een minimale wateroppervlakte van 50m² 175 EUR/7 jaar
- (Her)aanleg van poelen
  - voor de aanleg van een poel van minimum 25m² wateroppervlakte: 200 EUR (eenmalig),
  - voor de aanleg van een poel van minimum 50m² wateroppervlakte: 400 EUR (eenmalig).

De aanvragen van de subsidie worden afgehandeld in volgorde van indiening, met poststempel als bewijs, en tot uitputting van het krediet.

Een subsidie, verleend op basis van dit reglement, mag niet worden gecumuleerd met een andere subsidie van de Provincie Oost-Vlaanderen of met een gelijkaardige subsidie van een andere overheid.

De toekenning van deze subsidie gebeurt in overeenstemming met het gelijkheidsbeginsel, de regelgeving inzake mededinging en inzake staatssteun.

Artikel 8 – Verbintenissen van de aanvrager van de subsidie

De aanvrager van de subsidie verbindt zich ertoe:

1° de administratie te voeren volgens het daartoe bestemde formulier;
 2° de betoelaagde knotbomen en poelen in goede staat te behouden. Mislukte aanplantingen of werken dienen hersteld te worden. Gebeurt dit niet, dan zullen de subsidies teruggevorderd worden;

3° de knotbomen en poelen als een goede huisvader te beheren en dus geen handelingen te verrichten of door derden te laten verrichten die kunnen leiden tot de aantasting van het karakter en de structuur van deze landschapselementen. Als schadelijke handelingen worden in alle geval aangemerkt:

- het opslaan, storten of bergen van al dan niet afgedankte voorwerpen, stoffen of producten in en om het landschapselement,
- het geheel of gedeeltelijk afgraven van het landschapselement, uitgezonderd graafwerken ten behoeve van het heruitdiepen van een bestaande poel,
- het gebruik van biociden op of langsheen het landschapselement,
- het verbranden van de vegetatie van het landschapselement.

Artikel 9 – Controle en sancties

De Provincie Oost-Vlaanderen heeft het recht om de aanwending van de subsidies te (laten) controleren op basis van het Reglement van 12 oktober 2005 met betrekking tot de controle op de toekenning en op de aanwending van toelagen en de reservevorming met provinciale subsidies, onverminderd de controle ter plaatse, overeenkomstig artikel 4, 3^e lid. Dit reglement bevat,

./...

afhankelijk van het bedrag van de subsidie, de controlemechanismen en een opsomming van de stukken die in functie van de financiële controle minimaal moeten worden ingediend ter verantwoording van de subsidie.

Indien blijkt dat onjuiste gegevens werden opgenomen in de aanvraag van de subsidie of in de in te dienen stukken of indien blijkt dat dit reglement niet correct werd nageleefd, kan de deputatie, onverminderd het vorige lid, de toegekende subsidie geheel of gedeeltelijk terugvorderen. Misbruik kan aanleiding geven tot uitsluiting van toekomstige subsidies van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Artikel 10 – Betwistingen

De deputatie beslist over alle betwistingen met betrekking tot de toepassing van dit reglement.

Artikel 11 – Slotbepalingen

Dit reglement treedt in werking op 1 mei 2020.

Het reglement van 3 september 2014 met betrekking tot de subsidiëring van onderhoud en (her)aanleg van knotwilgen en veedrinkpoelen wordt opgeheven met ingang van voornoemde datum.

Subsidieaanvragen waarover de deputatie nog geen beslissing tot uitbetaling heeft genomen op de datum van inwerkingtreding van voorliggend reglement, worden vanaf voornoemde datum ook behandeld volgens de bepalingen van voorliggend reglement.

Gent, 29 april 2020

namens de Provincieraad:

De provinciegriffier,
Albert De Smet

De voorzitter,
Phaedra Van Keymolen